

Redovisning av bidrag inom teater.

**Linn Bjørnvik Grøder, skådespelare och Agnes Hargne Wallander, skådespelare.
Resa till Färöarna 12/6 – 16/6 2015.**

Vi reste till Tórshavn, Färöarna för att göra research och samla in bild/projektions-material till teaterföreställningen ”110 % mig själv”. Vi har träffat unga för att få deras perspektiv på vår frågeställning, varit på kulturfestival, knutit närmare kontakt med kulturutövare på Färöarna och varit på besök hos och haft samtal med en färöisk familj. Vi har även filmat och fotograferat de otroliga landskapen Färöarna har att erbjuda, bilder som ska användas till föreställningen.

Vilka erfarenheter har vi gjort?

Vi valde att åka till Färöarna eftersom det är det land i Norden som skiljer sig mest från de andra Nordiska länderna. I storlek, avskildhet och att det inte har ett eget självstyre. Det har också väldigt få utbildnings- och arbetsmöjligheter. Vi ville undersöka hur man påverkas av att växa upp på en sådan plats, med tanke på normen och drömmen om att ”lyckas” i det alltmer individualiserade, nyliberala samhället.

Färöarna är ett mycket litet land, med ca 40 000 invånare. När man kommer till Tórshavn, huvudstaden, slås man av hur lite reklamskyltar det finns, det finns heller inte några stora kedjor såsom McDonalds. Det påverkade oss på så sätt att det blev tydligt hur pass mycket reklam och information vi vanligtvis tar in varje dag. Det är så normaliserat för oss att vi inte ens tänker på det. Det är också relativt folktomt, i Tórshavn med omnejd bor ca 17 000 invånare. Framförallt bor det få unga människor där, det är mycket vanligt att unga lämnar Färöarna efter gymnasiet för att studera. Vi samtalade både med unga personer som valt att stanna kvar och med personer som flyttat men var hemma på semester. De unga som inte flyttar iväg börjar arbeta, till stor del antingen i fiskeindustrin eller inom serviceyrken. Flera vi pratade med vittnade om att det uppstår en splittring grupperna emellan. De som rest iväg har fått upp ögonen för världen och vill med sina nya erfarenheter vara med och förändra Färöarna till något de anser är bättre, medan de som stannat anser att det är bra som det är. De som flyttat är ”förmer” och de som bor kvar är ”förlore”.

Det är ett problem att de som väljer att åka utomlands för att utbilda sig, för att sen flytta hem igen, blir arbetslösa. Det finns helt enkelt inga jobb inom det många unga utbildar sig till och är intresserade av. Många unga kvinnor väljer att flytta på grund av arbetsbrist, i och med att fiskeindustrin är dominerande. Detta leder till att det finns många fler unga män än kvinnor på Färöarna. En av personerna vi pratade med uttryckte sig så här; ”Färöarna är till för unga starka män”.

En annan tanke som slog oss var hur det påverkar en människa att växa upp och leva i en så vacker och dramatiskt natur. Naturen är så påtaglig och bergen är så storslagna att det på något sätt blir tydligt för en att man är en människa. I storstaden reflekterar vi inte över det, men vi lever i en omgivning som människan skapat. Hus, torg, parker, vägar. På Färöarna är det istället naturen som råder, människan är undantaget. Tänker och känner man på ett annat sätt? Vänjer man sig vid det vackra? En av de vi pratade med berättade att han upplevde att många färöingar är mer eftertänksamma och filosoferande än på andra platser. Att man kan sitta och titta på bergen i en timme, utan att känna stress, och bara tänka. Det är något ganska ovanligt för en Stockholms-bo. Är tanken på och stressen efter succé lika närvarande på en sådan plats? Färöarna har ju på samma sätt som andra nordiska länder tillgång till internet och all dess flöde. Ger avskildheten en känsla av lugn, eller snarare stress över att vara så långt bort?

I relation till tanken om kollektivet kontra individen, och vad man som ung identifierar sig med, upplevde vi att det fanns en starkare ”vi-känsla” på Färöarna än vi upplevt på andra platser i Norden. Man är så liten, så isolerad och också i underläge (i och med Danmarks makt) att det att identifiera sig som färöing blir en självklarhet. Men i och med att man som ung har så få möjligheter om man stannar kvar, måste man tänka som en individ. Man måste välja mellan att bo kvar eller flytta, och om man flyttar måste man göra ett val kring *var* man ska flytta och *vad* man

ska göra där. På ett sätt kanske splittringen mellan vuxen/ungdom, verklighet/drömmar är extra tydlig där, i och med att man fysiskt måste lämna för att "följa sina drömmar". Vi reflekterande kring om det kanske kan finnas ett mod i att våga välja bort resten av världen, att nöja sig med att världen är allt det man redan vet.

De politiska debatter som förs i landet rör bara det inrikespolitiska, eftersom Färöarna fortfarande styrs delvis av Danmark. Vi tänker att det måste påverka en människa att växa upp i ett land som inte har en utrikespolitik. När det skulle röstas om att skapa en invandringspolitik (välkomna 80 familjer) sa färöingarna nej. Det var väldigt speciellt att komma till ett land som till synes är så homogent. Vi såg heller inga stora klasskillnader. Vi såg ingen i huvudstaden som, utifrån vårt perspektiv, vare sig var under- eller överklass.

Vilka resultat kan detta leda till

För oss var detta en mycket givande resa. Vi fick, genom att besöka ett annat samhälle som är så likt men samtidigt så olikt vårt, syn på det samhälle vi lever i och påverkas av. Alla de reflektioner vi gjort och det material vi samlat in kommer vara en del av grundmaterialet i skapandet av vår föreställning. Vi har också samlat en bild- och filmbank som vi kommer att använda i föreställningen, som en bild av något annat. En motsättning till gymnets känsla (föreställningen utspelar sig på ett gym).

Tusen tack för resebidraget, det har varit mycket värdefullt för oss.

